REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30
Scrisorí nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURÍ de ANUNȚURÍ:
în Viena la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 267. **Brașov, Joi 5 (18) Decemvrie.** **1902.**

Pactul trebue sĕ se 'ncheie?

Votarea noului tarif vamal în parlamentul imperiului german a pus în mișcare guvernele monarhiei nóstre dualiste. Ministru-președinte unguresc a alergat la Viena și s'a sfătuit cu Koerber și cu Goluhowski. A fost în audiență și la Maiestatea Sa. C'un cuvênt a dovedit, că ține fórte mult a face ultimele sforțări pentru finalisarea pactului cu Austria și că pentru scopul acesta vrea sĕ se orienteze, cât se póte mai bine și mai sigur, despre cele ce se pot face și sunt de deșteptat.

A ajuns mucul la degete, și temerile față cu politica economică a Germaniei nu puțin contribue a deștepta guvernele dela Viena și Budapesta din amorțéla, în care păreau că se află, în urma nereușirei conferențelor în cestiunea pactului.

Adecă nicĭ nu se scie ce a reușit și ce n'a reușit în decursul îndelungatelor negocierĭ dintre guvernul unguresc și austriac.

S'au scris și s'au afirmat multe, dér resultate positive nu se văd încă. Oficioșii susțin, că nicĭ cu ocasiunea ultimei călĕtorii a lui Szell la Viena nu s'a putut stabili nimic definitiv.

In mânia scirilor acestora însĕ, „N. Fr. Presse“, care are bune informațiunĭ, pretinde, că, deși ministru-președinte Szell a petrecut de astă-dată numai o ḑi în Viena, consfătuirile sale sunt considerate în cercurile competente ca avênd o însemnătate estraordinară.

„Ambii miniștrii-presidențĭ“ — ḑice amintita fóie — „văd acum, că pactul trebuie sĕ fie încheiat c'o ḑi mai curênd. Probabil, că decisiunea în afacerea pactului se va întêmpla deja în ḑilele cele mai apropiate. A ajuns a fi cu atât mai necesară încheierea pactului, cu cât deslegarea ce s'a dat în Berlin tarifului vamal german, a creat o nouă situațiune, care intețesce regularea afacerilor politice și comerciale.“

Acest tarif, precum se scie, pare îndreptat în primul rînd în contra monarchiei austro-ungare.

Cu deosibire față de Ungaria tariful acesta este fatal, find-că scutul, ce îl dă productelor brute germane, va aduce neapĕrat cu sine ca esportul de vite, de orz, de lemne și de ouĕ din Ungaria în Germania, sĕ fie cu totul nimicit, încă și în casul, când guvernul german ar mai face și alte concesiunĭ în afară de posițiunile vamale minimale.

După informațiunea ḑiarului „N. F. Presse“, e posibil ca guvernul german din curtoasie sĕ mai amâne pe câte-va sĕptĕmânĭ denunțarea tratatului comercial, dér denunțarea se va întêmpla desigur prin Ianuarie sĕu Februarie a anului viitor.

Odată denunțat tratatul comercial cu Germania, monarchia austro-ungară va trebui sĕ denunțe la rîndul sĕu tratatele comerciale cu tóte celelalte state.

„Acéstă situațiune“, ḑice ḑiarul vienes, „va constrînge statele dualiste sĕ încheie și între ele învoiala economică în forma de tratat vamal. Amêndouĕ guvernele văd dér, că este *eschisă* amânarea încheierei pactului“.

A trebuit așadér ca după tărăgănărĭ de aprópe cincĭ anĭ, statele dualiste s'ajungă într'o strîmtóre, ca aceea provocată de politica economică germană, pentru ca „cei competențĭ“ sĕ recunóscă, că n'au încătrău și că trebue sĕ încheie pactul între ei.

Interesele economice ale statului se țin lanț unul de altul, și decĭ statele dualiste sunt forțate a ține sémă de acésta și a-se supune crudei necesitățĭ.

Pentru Ungaria, unde și așa criza economică e destul de mare și șurubul dărilor e deja strîns cum nu se póte mai mult, se deschid decĭ perspective economice puțin încuragiatóre.

Nu mai de le-ar veni mintea la cap celor ce în ingâmfarea lor uită, că pomii nu cresc până în ceriŭ, și că cu îmbunătățirea salarielor funcționarilor publicĭ încă nu s'a făcut destul trebuințelor țĕrei.

Pactul. Din *Viena* se anunță, că Majestatea Sa a primit Lunĭ în audiență pe ministrul president *Koerber*, care a raportat monarchului despre consfătuirea, ce a avut'o Dumineca cu Coloman *Szell*. Din cercurĭ bine orientate se anunță, că *cei doi miniștri presidenți n'au putut sĕ ajungă nicĭ acum la o învoiélă*, cu tóte că timpul e scurt și până la 1 Ianuarie 1903 trebue sĕ se decidă într'un fel sĕu altul. Din altă sorginte se anunță, că Koerber și Szell se vor întêlni érăși peste câte-va ḑile. Ratificarea documentului privitor la pact e absolut necesară, în urma votărei tarifului vamal german, prin care s'a creat o nouă situație dificilă. Se crede că guvernul german va denunța în Ianuarie, sĕu cel mult în Februarie convențiile comerciale și de-odată cu acésta va veni la ordinea ḑilei cestiunea vamală în întréga-i întindere. Intrebarea de căpetenie este: ce se va întêmpla în casul când pactul va fi zădărnicit în „Reichsrath“ prin obstrucțiune? Probabil că în casul acesta tariful vamal se va publica în Austria pe basa §-lui 14. Cele douĕ guverne își bat acum capul cu aflarea unei modalitățĭ prin care, chiar de s'ar face obstrucție în parlamentul austriac, monarchia sĕ pótă încheia convenții comerciale cu statele străine pe timp mai îndelungat, ér nu numai până la 1907.

Ministrul de esterne rusesc în Viena. O telegramă din Viena spune, că ministrul de esterne rusesc contele *Lambsdorff*, care actualmente se află la curtea Țarului în Livadia, va sosi ḑilele viitóre în Viena. El nu s'a presentat până acum încă Majestății Sale monarchului nostru, și de aceea cercurile diplomatice din Viena dau o mare însemnătate politică acestei călĕtorii.

Turcii și Bulgarii. Deunăḑĭ ḑiarul bulgar „*Preporetz*“ — organul fostului primministru Karaveloff — vorbia de eventualitatea unui rĕsboiŭ al principatului bulgar cu Turcia. Karavelov cere guvernului din Sofia, ca sĕ ia din timp mĕsurĭ, în vederea unui conflict cu Pórta. Decă articolul din „Preporetz“ putea fi privit ca o manifestațiune a fanfaronadei bulgare, o scire însĕ care vine de astă-dată din Constantinopol, îndreptățesce o alarmare a opiniunei publice. Un rĕsboiu cu Bulgaria e considerat, în cercurile oficiale turcescĭ, ca fórte posibil și ca consecință firéscă a atitudinei guvernului din Sofia în agitațiunea comitetelor revoluționare.

„Marele Vizir — sună o informațiune din Constantinopol — a remis Sultanului un memoriu în care insistă asupra amestecului principatului bulgar în cestiunea macedoneană. Marele Vizir e pentru o *acțiune energică* și la nevoie — chiar pentru un *conflict cu armele*“.

Apponyi despre Mihaiŭ Vitézu și Mătieș-craiu. La 15 Decemvrie s'a ținut în casa comitatului din Pojun adunarea generală a „kulturegylet“-ului. Adunarea a fost presidată de contele Albert *Apponyi*, care a ținut discursul de deschidere. După adunare s'a dat un banchet cu care ocasie Apponyi a ținut următorul toast:

„Isvorul tuturor relelor nóstre este, că Maghiarul e altul la masa albă și altul la masa verde. Sĕ fim mai puțin escesivĭ la masa albă și mai puțin oportuniștĭ la masa verde. Imĭ vine minte ceea-ce am

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(2)

Domnișóra Perle.

De Guy de Maupassant.

(Urmare).

Ne-am pus la masă ca întotdéuna și prânḑul își luà cursul sĕu obicĭnuit. La dessert se aduse pe masă cozonacul regal. Ei bine, nu sciu cum se făcea, der domnul Chantal în fie care an devenia rege. Póte era numai o întêmplare, póte era o înțelegere la mijloc, vorba e, că el în fie-care an găsia bobul, sĕu obiectul ce înlocuia bobul în bucata sa de cozonac, și numia apoi regină pe dómna Chantal. Am fost uimit așa-dér din cale afară, când mușcând din cozonac, dăduiŭ peste ceva tare, încât eram cât pe ce sĕ-mĭ rup un dinte. Scoseiŭ cu precauțiune obiectul din gură și vĕḑuiŭ că era o păpușică de porțelan în mărimea unui bob. Surprins, cum eram, scoseiŭ un țipet. Toți se uitară la mine, ér Chantal striga bătênd din palmĭ: „Gaston este Gaston este! Trăiéscă regele! Trăiéscă regele!“

Intréga societate repetă în chor: „Trăiéscă regele!“ Mĕ făcuiŭ roșu până la urechĭ, cum se întêmplă adesea, că se înroșesce omul, fără sĕ scie de ce. Cu ochii în farfurie, rĕmaseiŭ la locul meu, ținênd păpușica între degete și sforțându-mĕ sĕ rîd și eu, fără sĕ sciu însĕ ce sĕ ḑic și ce sĕ fac. Când stăteam așa, ĕtă că Chantal strigă: „Acum trebue sĕ se alégă regina!“

Eram fórte zăpăcit. Intr'o clipită îmĭ treceau o miie de cugete și propunerĭ prin cap. Voiau óre sĕ aleg pe una din domnișórele Chantal? Fost'a acesta numai un mijloc spre a afla, pe care din ele o prefer? O apucătură inofensivă din partea părinților pentru a pune la cale o căsĕtorie? Cugetul la căsĕtorie plutesce în aer, în fie-care casă, unde sunt fete, și se ascunde sub tóte formele și travestirile imaginabile. Mĕ cuprinsese o frică grozavă, că mĕ voiŭ blama, ér față cu domnișórele corecte și reservate, mĕ cuprinse în același timp o sfială invincibilă. A alege pe una pe costul celeilalte, a o deosebi pe una de cealaltă, mi-se părea tot așa de greu ca și cum m'ar pune cineva sĕ aleg între douĕ picăturĭ de apă, ér téma, că încurcându-mĕ peste voia mea într'o istorie, care prin o serie de împrejurărĭ neînsemnate, cum e acordarea titlului de rege, sĕ ajung la însurătóre, mĕ făcea sĕ-mĭ perd firul.

De-odată însĕ îmĭ veni o lumină și întinseiŭ păpușa domnișórei Perle. La început erau cu toții suprinșĭ, pe urmă însĕ aprobau fineța bunului meu simț și strigară în chor: „Bravo! Sĕ trăiéscă regina!“

Biata fată bĕtrână părea a nu înțelege, ce i-s'a întêmplat. Ea tremura și găngăvia încurcată: „Ah, nu... nu se póte... nu eu... eu nu... vĕ rog!“

Atuncĭ pentru întâia dată privii mai de-aprópe pe domnișóra Perle și mĕ întrebam, cine este ea?

Eram deprins a o vedé în acéstă casă cum vedĭ de pildă un jilț vechiŭ, pe care șeḑĭ din copilărie, fără sĕ-i fi dat vr'odată atențiune. Intr'o ḑi, nu se scie de ce, póte vine tocmai o radă de sóre asupra jilțului, ne întrebăm subit: „Uite, ce jilț ciudat!“ și descoperim, că lemnul a fost strugit de vr'un artist, ér învĕlitórea trebue sĕ fi fost odinioră frumósă de tot. Până în acel moment nu dădusem domnișórei Perle nicĭ o atențiune.

Ea aparținea familiei Chantal, asta era totul, ce sciam despre dênsa. Dér cum?

Era o ființă mare, slabă, care își dădea multă silință, sĕ rĕmână neobservată. Era tratată prietinesce, mai bine decât o servitóre, dér nicĭ pe departe așa de bine ca o rudă. De-odată mi-se năzăriră o mulțime de nuanțe din felul cum era ea tratată, pe carĭ mai 'nainte nu le băgasem în sémă. Dómna Chantal îi ḑicea „Perle“, Chantal îi ḑicea domnișóră și i-se adresa cu un ton respectuos, ér fetele îi ḑiceau: Domnișóra Perle.

Mĕ uitam la ea. Ce etate putea sĕ aibă? Patru-ḑecĭ de anĭ? Da, de sigur, vr'o patru-ḑecĭ de anĭ. Dér nu arăta de loc bĕtrână, numai se făcea bătrână. Se frisa, se îmbrăca și se împodobia într'un mod cam ridicol și totușĭ nu-țĭ făcea impresia ridicolului, avea o manieră atât de simplă, naturală. Ce ființă ciudată! Cum se face, că n'am observat'o mai 'nainte? Frisura ei era în adevĕr grotescă cu numeróse buclișóre de fată bĕtrână. Ce sub pĕr însĕ eșia la ivélă o frunte lată, liniștită, brăzdată de douĕ crețe, carĭ trădau o tristeță îndelungată, apoi ochii ei, doi ochĭ marĭ albaștri și blânḑi, sfiioșĭ și modeștĭ, doi ochĭ frumoșĭ, copilărescĭ, carĭ sciau sĕ privéscă uimițĭ, ca ochii voioi ai unei fete tinere, carĭ vorbiau de sentimente tineresci și de mâhnire a

audit în Clușiu despre causa pentru care s'a ridicat tocmai acolo statua lui Mateiŭ. In Bucuresci se află statua equestră a Voevodului Mihaiu, eroul național al Valahilor (!) și cu sabia trasă arată spre granița maghiară. Drept răspuns s'a așe̦dat în Clușiu statua lui Mateiu, care stă cu fața drept spre granița română, însĕ sabia c'o liniște majestatică o ține în amêndouĕ mânile. Nu atacă pe nimenĭ, dér e gata sĕ respingă atacul. Așa trebue sĕ fie Maghiarul. Sĕ nu atace la masa albă, dér sĕ se espună la masa verde. Décă societatea și politica maghiară vor fi așa fel, atuncĭ are sĕ se schimbe spre bine sórtea Ungariei".

D-l conte vré cu orĭ-ce preț sĕ se vorbéscă pretutindenĭ despre ingeniósele lui discursurĭ! Că de astă dată a pus față în față chiar pe Mihaiu cu Mateiu—nu vĕ speriațĭ, căcĭ a făcut'o din slăbiciune — șovinistă.

Rĕspunsul Regelui Carol

la adresa camerei.

Lunia trecută membrii biroului Camerei române, împreună cu membrii comisiunei însărcinată a presenta Regelui adresa Camerei, s'au dus sĕ predea Regelui adresa fiind primițĭ la palat cu ceremonialul obicĭnuit.

Maj. Sa Regele însoțit de Principele moștenitor, s'a suit pe tron, având la drépta pe d-nii miniștri, ér la stânga Casa Sa militară și a ascultat cuprinsul adresei, căreia i-a dat cetire d-l președinte al adunărei deputaților, M. Pherechide.

Maj. Sa Regele Carol a dat rĕspunsul următor:

Domnule președinte!

Domnilor deputațĭ!

„Privirea ce aruncațĭ pe un trecut așa „de bogat în evenimente istorice, ca și sen„timentele de dragoste și devotament, ce „Mi-le arătațĭ din partea Camerei în cu„vinte așa de călduróse, 'Mĭ sunt astăḑĭ „îndoit de scumpe, căcĭ Mĭ le rostițĭ toc„mai la aniversarea memorabilelor lupte „pentru neatârnare și în fața acestor sté„gurĭ așe̦date acum împrejurul tronului „ca nisce martorĭ ai vitejiei armatei.

„Gândul patriotic al Representațiu„nei naționale de a consfinți prin un mo„nument neperitor amintirea acestor tim„purĭ glorióse — drept cinstea eroilor că„ḑuțĭ pe câmpul de onóre și pildă pentru „urmașii noștri, umple sufletul meu de o „vie și adêncă mulțumire.

„După cum ostașul român și-a do„vedit însușirile rĕsboinice, acum 25 de „anĭ la Plevna, la Rahova și la Smârdan, „tot așa și cetățénul în acești treĭ anĭ din „urmă, a arătat la rêndul sĕu virtuțile „sale civice, primind voinicesce grelele „sarcinĭ, ce ni le-au impus împrejurările.

„Îmbrățișând cu un patriotism vrednic „de laudă opera de reculegere, ce a-țĭ „inaugurat, Țéra a dat dreptate acelora, „carĭ au avut încredere întrênsa și nu s'au „îndoit de jertfele, ce le póte primi, când „e vorba de a înlătura o primejdie fie po„litică, fie economică.

„Partea cea mai grea a acestei opere „este astăḑĭ desăvîrșită după cum dove„desce starea finanțelor nóstre, nu vĕ mai „rĕmâne acum de cât sĕ arătațĭ acelora, „carĭ se îndoesc încă de vitalitatea nóstră „că — cu tóte piedecile ce ne stau în „cale, — statornicia nu ne va lipsi și că „nu ne vom abate de la hotărîrea nós„tră până nu vom atinge scopul ce ni l'am „propus, de a așeḑa viața nóstră economică „pe temelii sănĕtóse și ne clintite.

„Intru îndeplinirea acestui program „de mântuire sunt convins, că vețĭ da guvernului Meu un sprijin devotat și nemăr„ginit întregind astfel munca de Dumne„ḑeu binecuvêntată ce ațĭ început, spre „propășirea și întărirea scumpei nóstre „Românii.

„In numele Reginei, al Familiei Mele „și al meu, vĕ mulțămesc din adêncul „inimei pentru caldele urărĭ ce ne-aducețĭ „din partea adunării deputaților".

Ludovic Mocsary

despre cestiunea naționalităților.

— Urmare. 10) —

Cum vine în atingere și în legătură cestiunea naționalităților cu sistemul afacerilor comune? Chiar de voiŭ cădé în greșéla repetițiunei, trebue sĕ atrag din nou atențiunea asupra unui lucru, care este *punctum saliens* în cestiunea acésta. Logica șovinismului, a maghiarisării séu a idealului unităței culturale, este următórea:

Adevĕrat, că situația de drept public a țĕrii, circumscrisă prin pactul de la 1867, nu este satisfăcĕtóre; ba nu se póte nega nicĭ aceea, că desvoltarea raporturilor create în 1867 s'a întêmplat mai mult în direcția cucerirei unităței imperiului. Față cu acésta însĕ avem marele favor, nu numai de a fi în siguranță contra convulsiunilor cărora le pot da nascere naționalitățile, dér ne stau la disposiție și mijlócele maghiarisării. Curtea, suprema conducere a monarchiei nóstre, e împăcată cu *status quo*, ba ține mult la el; n'am causă de a presupune că-șĭ va schimba atitudinea acésta, cât timp și noi vom menține din parte-ne status quo așa cum l'am menținut timp de 30 de anĭ. Ea va susține pacea internă cu armata neutră ce-i stă la disposiție, și se póte considera esclus pericolul de a-se relua érăși ideia împărțirei țĕrii în teritorii de naționalitate. Afacerile interne, administrația, instrucția, justiția sunt în mânile nóstre; adevĕrat, că și asupra acestora domnitorul are cuvêntul decisiv, însĕ esperiența a 30 de anĭ a dovedit, că privitor la aceste afacerĭ, ne dă mână liberă. Ele apoi ne pun la disposiție mijlócele maghiarisării, cu ajutorul lor putem ține ca și sugrumată orĭ-ce desvoltare politică și separat culturală a naționalităților. Și fiind-că interesul nostru mai pe sus de tóte este, sĕ facem a cresce contingentul numeric al maghiarimei, noi trebue sĕ consolidăm superioritatea și posiția ei de putere, sĕ ținem strîns la pactul din 1867 și, pe lângă acésta, sĕ avem o ast-fel de atitudine față cu dualismul, încât sĕ nu fie primejduită puterea, ce se razimă pe el.

Cred, că am schițat corect logica politicei de maghiarisare; póte că voiŭ fi fost defectuos icĭ colo, considerând însĕ meritul lucrului, cred, că n'am greșit. Și acum cu dreptul pot afirma, că décă partidul independist ține și el strîns la politica de maghiarisare, nu se póte refugia dinaintea puterei logicei acestei politice, și orĭ-cât s'ar libera de ea, va fi silit mai curênd séu mai târḑiu sĕ se plece sub presiunea ei. Décă partidul independist persistă în politica acésta, ea va fi litera omorítóre a posițiunei de partid și tragicul partidului independist.

Cestiunea e, ce crede partidul independist a fi mai de căpetenie: maghiarisarea, séu independența? Intrebarea acésta n'a fost pusă la început, ea însĕ iese tot mai mult în relief, trebue sĕ i-se rĕspundă, trebue sĕ se ia posiție hotărîtă și trebue sĕ se tragă consequențele.

Décă partidul independist crede, că consolidarea și lățirea maghiarismului este un interes național mai pe sus de tóte, décă crede, că prin aplicarea mijlócelor energice și tenace, ce-i stau la disposiție statului și societăței, se póte progresa cu succes spre țintă: atuncĭ trebue sĕ recunóscă și aceea, că situația actuală e favorabilă. Nu e numai favorabilă, dér e mai favorabilă și de cât situația, ce ar crea-o în privința acésta uniunea personală, neasĕmĕnat mai favorabilă decât aceea, în care s'ar afla țéra, décă s'ar realisa deplina independență. Trebue dér apreciată situația actuală, trebue esploatată în deplină mĕsură și de la susținerea ei nu trebue sĕ se sperie de nicĭ o jertfă.

Décă partidul independist nu judecă așa și totușĭ lucréză așa, atuncĭ vine în conflict cu politica lui de naționalitate. Décă din contră partidul independist a ajuns la convingerea, că maghiarisarea generală e o utopie; décă crede, că pe lângă menținerea supremației maghiarimei, supremație ce esistă de fapt, se póte susține consistența de stat a acestor țĕrĭ și de aceea eluptarea independenței este scopul și problema cea mai înaltă: atuncĭ trebue sĕ uzeze de mijlócele, carĭ singure pot sĕ resolve problema acésta. Mijlócele acestea nu sunt alt-ceva, de cât o voință tare, tenace și hotărîtă a națiunei. Séu pe cale pacinică cu mijlóce constituționale, séu prin refugiul la *ultima ratio*, succesul luptei pentru independență atêrnă tot-déuna de la aceea, décă puterea națiunei póte fi concentrată așa, ca sĕ fie capabilă de acțiune corĕspunḑĕtóre. Asta însĕ nu se póte face având o cestiune de naționalitate nearangiată, nicĭ prin curentul șovinistic, nicĭ prin ilusiile maghiarisării, ér în cât pentru naționalitățĭ, prin efectul ce-l deșteptă sentimentele injustiției și oprimărei. Zadarnic ar câștiga partidul independist întréga maghiarime pentru principiile și tendențele sale, căcĭ pe cât timp Maghiarii stau pe picior adversar cu naționalitățile, jumĕtate din locuitorii țĕrei nu vor fi de o voință cu națiunea. Décă lupta contra puterei se întêmplă pe cale pacinică, de géba apeléză partidul și ḑice, că ce voiesce el, voiesce națiunea întrégă. Ér ajungênd lucrul la *ultima ratio*, noi scim care a fost situația în 1848: națiunea ar trebui s'o sfîrșéscă mai întâiŭ c'o jumĕtate din populația țĕrii, pentru-ca apoi la tot casul numai cu jumĕtate putere sĕ încerce realisarea scopului sĕu.

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

— 4 (17) Decemvrie

† **Mihail Andreica.** Mórtea mult regretatului *Mihail Andreica* s'a întêmplat—după-cum ne spune o telegramă ce am primit'o mai târḑiu — Lunĭ séra. Despre dispositiile de înmormêntare n'am primit încă nicĭ o scire. Judecând însĕ după data morții, înmormêntarea se va face astăḑĭ. — Adresăm familiei neuitatului tribun condolențele nóstre cele mai adênc simțite.

O scire tristă și durerósă ni-a vestit astăḑĭ pe la amiaḑĭ mórtea vrednicului comerciant român *Nicolae Mocanu*. Încă n'a trecut anul de când a rĕposat iubita sa soție Elena și s'a despărțit atât de greu de numerósa ei familie, și acum étă că-i urméză și soțul ei încă în deplina vigóre a etății, lăsând după sine numai orfanĭ. Mórtea lui Nicolae Mocanu va produce adêncĭ regrete pretutindenĭ între amicĭ și cunoscuțĭ, fiind mult stimat pentru calitățile sale cele bune. A fost nu numai un harnic comerciant, dér și un Român însuflețit, totdéuna gata a contribui pentru scopurĭ culturale naționale. Este de remarcat coincidența, că mórtea ambilor soțĭ s'a întêmplat în anul acesta, imediat înaintea ḑilei lor onomastice. — Adresăm familiei sincerile nóstre condolențe!

Necrolog. In M. Frata a reposat la 12 Decemvrie n. octogenarul preot român unit *Teodor Iulian* în vêrstă de 77 anĭ și în al 48-lea an al preoției și fericitei sale căsĕtoriĭ. Inmormêntarea s'a făcut la 15 Dec. în cimiteriul bisericei gr. cat. din

---

ce s'a oglindat adesea în ei, fără sĕ-i pótă tulbura.

Fața îi era fină și delicată, o față, care părea stinsă, fără sĕ fi ars vr'odată, și care nu s'a veștejit de obosélă séu de agitațiile marĭ ale vieții.

Ce gură frumósă! Ce dințĭ drăgălașĭ! Cu tóte acestea îțĭ făcea impresia, că nu îndrăsnesce sĕ zîmbéscă. Și fără sĕ-mĭ dau séma, de ce, o asĕmĕnaiŭ cu dómna Chantal. Fără îndoiélă, domnișóra Perle arăta mai bine, era mai drăguță, de o miie de orĭ mai bine, mai distinsă, mai mândră!

Observațiile acestea mĕ zăpăciră. Se umplură paharele cu șampanie. Intinsei paharul meu reginei, făcêndu-i un compliment potrivit. Vedeam, că mai bucurósă ar fi fost, sĕ-și ascundă fața în servietă. Cu tóte acestea își udă buzele cu vinul spumant și cu toții strigară: „Regina bé! Regina bé!" Se înroșiră. Rîdeau cu toții. Se vedea totușĭ cât de mult o iubea familia.

Indată ce se sfîrși prânḑul, mĕ luă Chantal de braț. Sosise óra fumatului, o óră la care el ținea mult. Când era singur, eșia afară și își fuma țigara plimbându-se, ér când avea óspețĭ, trecea cu aceștia în odaia de biliard și fumând făcea o partidă. In séra acésta, din causa sĕrbătorii, au făcut și foc în odaia de biliard, vechiul meu prieten luă tacul și îi frecă vîrful cu cretă. Apoi ḑise: „Incepe, băiete!"

El îmĭ ḑicea „tu", deși eram de douĕ-ḑecĭ și cincĭ de anĭ, dér mĕ cunoscea din copilărie.

Incepuiŭ așa-dér partida, făcuiŭ câteva loviturĭ, greșiĭ de câteva-orĭ, și fiind-că gândul îmĭ era la domnișóra Perle întrebaiŭ: "Spune-mĭ, d-le Chantal, domnișóra Perle este înrudită cu d-vóstră?"

Puse tacul jos și se uita la mine surprins: „Cum, tu nu cunoscĭ istoria?"

— Nu!

— Nu ți-a povestit'o tatăl tĕu?

— Nu!

— Curios lucru. Sĕ scii, că e o istorie fórte romantică.

Tăcù. Apoi începù érăși. „Décă ai sci, cât de ciudat este, că întrebĭ tocmai astăḑĭ de ea, în ḑiua de bobotéză!"

— Cum așa?

— Ascultă: Tocmai astăḑĭ, în ḑiua de bobotéză se împlinesc patru-ḑecĭ și unu de anĭ. Locuiam atuncĭ în Rouy-le-Tors, dér ca sĕ înțelegĭ mai bine, trebue sĕ-țĭ descriu tótă casa unde ședeam. Rouy este zidit pe o colină, séu mai bine pe un lanț de coline, de unde se deschide o vedere pe un șes vast. Aveam acolo o casă cu o grădină frumósă, ce se întindea până peste vechile fortificații, așa că casa era în oraș, la stradă, ér din grădină se putea vedé șesul. Din grădină ducea o portiță la câmp și ca sĕ ajungĭ la portița acésta, trebuia sĕ te coborĭ pe o scară ascunsă, care era sub zidurile uriașe. Precum veḑĭ, ca într'un roman. De la portița acésta. ducea o șosea la țéră și la portiță era un clopot mare, căcĭ țĕranii, spre a nu face ocol, ne aduceau productele pe acéstă portiță.

Poțĭ sĕ-țĭ facĭ o ideie despre situația casei? Așa-dér atuncĭ, în ḑiua de bobotéză ningea deja de-o sĕptĕmână necontenit. Credeai că se surpă ceriul și cade pe pĕmênt în formă de zăpadă. Eșind pe colină sĕ ne uităm la șes, ne cutremuram în suflet, când priviam la câmpul vast, care strălucea în albéță. Ți-se păréa, că Dumneḑeu a împachetat pămêntul vechiŭ ca sĕ-l pună în pod lângă alte vechiturĭ. Îțĭ spun, că era o privelisce tristă de tot.

Familia nóstră locuia tótă atuncĭ în casa aceea: tatăl meu, mama, unchiul, mătușa, doi frațĭ ai meĭ și patru verișóre. Tóte erau fete frumóse, pe cea mai tînĕră am luat'o eu în căsĕtorie. Acum n'au mai rĕmas din tótă glóta, decât treĭ: nevasta mea și o cumnată care trăiesce în Marsilia. Dumneḑeule, cum póte se se sfărîme așa o familie! Ți-e gróză, sĕ te gândescĭ. Eu sunt aḑĭ de șése-ḑecĭ și cincĭ. Atuncĭ eram așa-dér de cincĭ-spre-ḑece.

Era ḑiua de bobotéză și eram cu toțiĭ fórte veselĭ. Eram adunațĭ în salon și așteptam cina. De-odată ḑice fratele meu Jacques: „De vr'o ḑece minute aud afară urlând un câne. Se va fi rĕtăcit bietul animal!"

Nu isprăvise cuvêntul și auḑirăm clopotul de la portiță. Avea un sunet lugubru, ca un clopot de biserică, așa că ḑicêndu-l trebuia sĕ te gândescĭ la mórte. Ne cutremurarăm cu toțiĭ. Tata trimise un servitor sĕ vadă, cine a sunat. Noi așteptam și ne gândiam la zăpada, care acoperia tot pămêntul. Când se întórse omul, ḑise, că n'a vĕḑut pe nimenĭ nicĭ la portiță, nicĭ pe câmp. Cânele însĕ urla neîncetat și vocea luĭ venia din același loc.

Ne puserăm la masă, însĕ cu toțiĭ eram puțin cam agitațĭ, mai ales ceĭ maĭ tinerĭ dintre noi. Se puse pe masă frip-

M. Frata. Pe rĕposatul îl jelesc: soția Reveca Iulian n. Pascu, ca soție, Pavel Iulian frate, Alesandru, Amalia, Niculae, Aurel și Ludovica ca fiĭ și fiice, doĭ ginerĭ, treĭ norori și 20 nepoțĭ și nepóte.

— Reposatul T. *Iulian* a fost unul din căpitaniĭ batalionuluĭ format după 11 Martie 1849 de Axentie Severu. Cu acest batalion trecu Axentie la 12 Martie de la Mihalț la St.-Imbru și în 20 Martie de la Șard la Gura Ampoițeĭ, pentru a se concentra și uni cu Muntenii și Moții Iancului. S'a ținut la spatele fortărețeĭ de la Alba-Iulia, apĕrând valea Ampoiuluĭ și partea de sud a Munților apusenĭ de la Alba-Iulia până la Șoimuș. Astfel a fost posibil, ca locuitorii din ținutul Abrudului, Roșieĭ și al Câmpenilor sĕ nu fie infestațĭ de insurgențĭ, decât la începutul luneĭ Maiŭ, când venise Hatvani din Munțĭ.

Aprópe de odată cu tribunul Andreica, a reposat și căpitanul Iulianu, martorĭ aĭ timpurilor viforoșĭ și luptătorĭ neînfricațĭ pentru causa cea mare a libertățiĭ și egalitățiĭ naționale. — Fie-ĭ țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată.

Afacerĭ de imunitate. In dieta ungară ocupă loc 453 deputațĭ, și totușĭ — dice o fóie maghiară din Pesta — la *sute* se urcă numĕrul faptelor punibile pentru carĭ justiția cere estradarea a numeroșĭ deputațĭ. In ședința de alaltăerĭ a camereĭ au figurat în ordinea dileĭ 38 afacerĭ de imunitate, între carĭ: 2 pentru delicte de pressă, 1 pentru insultă și calumnie prin pressă, 1 pentru delict contra autorității, 1 pentru mituire, 2 pentru acusare falsă, 6 pentru ofensă, 10 pentru duel, 1 pentru înșelăciune, 6 pentru defraudare și 1 pentru falsificare de documente.

„Elvira“ la Iașĭ. La Iașĭ a obținut un mare succes dilele trecute noua tragedie *Elvira*, datorită talentateĭ poete Riria. *Elvira* nu e numaĭ o operă literară, ci și o puternică operă dramatică, a căreĭ acțiune simplă, dér condusă perfect, ține pe spectatorĭ în atențiune, de la început până la sfĕrșit. Caracterele tuturor personajelor sunt desemnate în mod puternic de o mână stăpână. Efectul a fost covêrșitor. Actul al treilea și al patrulea maĭ ales, au ridicat aplause sgomotóse. Actorĭ între carĭ s'a distins marea tragediană Bârsescu și Aglaia Teodoru, s'au întrecut în jocul lor. Autórea, chemată la rampă, a fost salutată cu aplause sgomotóse. Cu puține modificărĭ, în actul al V-lea, acéstă piesă ar fi una din podóbele sceneĭ române.

Cerere de grațiare. Peste 500 de studențĭ și studente aĭ universitățeĭ din Bucurescĭ au iscălit — scrie „Cron.“ — o cerere de grațiere către M. S. Regele, pentru nefericitul caporal bacalaureat Papadopol, care a fost condamnat la *3 anĭ pușcărie*, pentru o pretinsă insultă adusă unuĭ sergent. Semnăturile urmézä sĕ curgă pe fie-care di.

Distincțiunĭ. Cu ocasiunea aniversăreĭ luăreĭ Plevneĭ, Regele Carol a numit chiar în persónă pe d. general de divisie G. Angelescu, mare cruce a ordinuluĭ *Corónei Românieĭ*; pe d. colonel în reservă Grigore Ioan, comandor al *Steleĭ Românieĭ* și pe d. colonel în reservă I. Vasilescu, comandor al *Corónei Românieĭ.*

Comisiunea de expertĭ, compusă din d. căpitan comandor Cóndă, directorul S. M. R., și lt-comandor P. Popovătz, subdirector la acelașĭ serviciŭ, ambiĭ din partea navigațiuneĭ fluviale române, și d. contra-amiral de Samsey, din marina austro-ungară, pentru societatea de navigațiune ungurésca pe Dunăre, pentru a se pronunța cuĭ incumbă rĕspunderea abordagiuluĭ dintre vapórele *Radu Negru* și *Franz Ioseph*, șĭ-a terminat lucrările. Fiind divergențe de părerĭ, membriĭ comisiuneĭ au încheiat un proces verbal, rĕmânênd ca delegațiĭ celor două părțĭ în litigiu sĕ adreseze rapórte separate. Contra amiraluluĭ de Samsey a plecat Lunĭ séra la Galațĭ.

Societatea istorică a studenților în litere, de la universitatea din Bucurescĭ a ținut Lunĭ o ședință solemnă pentru comemorarea luĭ Ioan Rațiu. Pe lângă membriĭ societățiĭ se maĭ aflau representanțiĭ Ligeĭ culturale, a societățeĭ macedo-române, a asociațieĭ generale a studenților universitarĭ, a societățeĭ studenților în drept, a societățeĭ studenților în teologie și alțiĭ. Ședința a fost presidată de profesorul Gr. Tocilescu, D. Al. Dumitrescu făcù apologia luĭ Rațiu. Dr. Gr. Tocilescu în urmă glorifică generația marilor luptătorĭ aĭ românismuluĭ.

Numire. D. Aurel *Radu* subjude în Vinga, a fost înaintat la rangul de jude pe lângă tribunalul din Timișóra.

Guvernul bulgar și Evreiĭ. Guvernul bulgar — după cum spune o scire venită din Sofia — prepară un proiect de lege pentru interdicerea cumpĕrăreĭ de proprietățĭ rurale în Bulgaria de către Evreĭ emigrațĭ.

Distribuirea premiilor Nobel. Fundațiunea suedeză Nobel a făcut dilele trecute împărțirea celor maĭ marĭ patru premiĭ ce le-a acordat pentru cele maĭ bune lucrărĭ scienţifice și literare. Fie-care premiu e de 200,000 de leĭ. Solemnitatea a decurs în presența regeluĭ Oscar și a Curțeĭ întregĭ. Asistența se compunea din miniștri, membriĭ corpuluĭ diplomatic, marĭ demnitarĭ aĭ țĕreĭ și somitățile literare, scienţifice, artistice, carĭ veniseră din lumea întrégă. Ceremonia s'a deschis prin uvertura opereĭ „Estrella de Soria“ a compositoruluĭ suedez Trans Berwald. D. Gilljam cancelarul universitățeĭ din Suedia și vice președinte al fundațiuneĭ Nobel, a ținut un discurs în limba suedeză, mulțumind regeluĭ Oscar, că ia onorat cu presența sa, apoĭ d. Ajalmar Théel, profesorul suedez, care a făcut expedițiĭ polare cu Nordenskiold a spus numele premiațiior: Premiul de fisică, s'a dat la doĭ învĕțațĭ: d-luĭ *Henrik Anton Lorenz* din Leyda și d-luĭ *Piéter Zeeman* din Amsterdam, pentru lucrările lor de optică și fenomene electrice și magnetice. D. Théel proclamă apoĭ pentru premiul de chimie ca premiant pe *doctorul Fischer*, profesor la universitatea din Berlin, pentru lucrările sale de sinteză asupra zahăruluĭ. Premiul pentru literatură s'a dat luĭ *Mommsen*, cunoscutul bĕtrân istoric german. Serbarea s'a încheiat cu uvertura din „Leonora“ de Beethoven. Séra s'a dat un banchet, la care au asistat laureațiĭ și vr'o sută de persóne, din cele carĭ au luat parte la ședința publică.

Fabricanții de luminărĭ de céră din Bucurescĭ și din întreg județul Ilfov au serbat Lunĭ séra printr'un banchet dat la restaurantul Iordache, aniversarea a 150 a fondăreĭ corporațieĭ lor. In jurul meseĭ se aflau maĭ mulțĭ fruntașĭ aĭ comerciuluĭ luminărilor de céră, d-niĭ: Ion Dumitrescu de la Militarĭ, Anghel Teodoru, Decu Iliescu, Nae Dumitrescu, Petre Ganciu, Ion Minculescu și alțiĭ. La șampanie s'au ridicat numeróse toaste.

De la postă. Dirigintele oficiuluĭ telegrafo-postal din localitate aduce la cunoscința publicului, că din causa aglomerațieĭ de pachete, ce se trimit din incidentul serbătorilor, se întrebuințéză și trenurile accelerate și de marfă pentru espedarea pachetelor. In conformitate cu acéstă mĕsură, dirigintele învită publicul ca în dilele de 20, 21, 22, 23 și 24 sĕ ducă la postă pachetele ce se trimit pe linia Budapesta, pe cât va fi posibil *în órele antemeridiane.*

Un pianino de „Hoffmann“, aprópe nou de tot, se află de vêndare. Detaliĭ se pot afla la administrația fóieĭ nóstre.

In magazinul de încălțăminte I. Sabadeanu *Brașov, Strada Porțiĭ* **Nr. 10** care de 34 anĭ se bucură de un *renume bun* și care posede un mare sortiment (alegere) de încălțăminte solidă și modernă, de tóte soiurile pentru domnĭ, dame și copiĭ, de iérnă și de vara, se póte procura încălțămintea cu *prețurĭ reduse, fórte ieftin,* gata precum și după mĕsură. Pentru soliditate garantéză firma.

Din Hațeg.

— 14 Decemvrie 1902.

Inaugurarea caseĭ institutuluĭ de credit „Hațegana“.

Stim. d-le Redactor! Sunt 15 anĭ de când în mintea bravilor luptătorĭ aĭ causelor nóstre, d-niĭ M. Bontescu și I. Munteanu, se frĕmânta ideia de a pune basă unuĭ institut financiar român în Hațeg. Și cum au ajuns la acea mărĕță ideie? După spusele maĭ multor bărbațĭ, au fost forțațĭ de împrejurărĭ, căcĭ banca maghiară ce și acum esistă la noĭ, cam șicana pe debitoriĭ eĭ românĭ, carĭ nu voiau sĕ mérgă alăturea cu eĭ în viéța publică politică.

Vre-o câțĭ-va ómenĭ maĭ cu dare de mână la o convenire socială, la o cină, au alergat la îndemnul d-lor Munteanu și Bontescu cu prisosul lor de banĭ, ca sĕ-ĭ depună la institutul nou înființat și sĕ cumpere acțiunĭ, ca ast-fel sĕ pună o basă modestă, dér sigură. Modest a fost începutul bănceĭ nóstre, dér astădĭ, mulțămită înțelepteĭ conducerĭ a membrilor din direcțiune, ocupă un loc de frunte între institutele românescĭ financiare. Aveau nădejde în Dumnedeu și speranță în trăinicia poporuluĭ român, — și nu s'au înșelat. Nu se puteau avênta la mult, căcĭ nu aveau de unde și așa în anul 1888 s'a început activitatea nouluĭ institut cu numirea „Hațiegana“ cu un modest capital de 10,000 coróne. Pe lângă înțelépta conducere și o bună chibzuință, a prosperat cu timpul și institutul, și așa, după un interval de 12 anĭ, acțiunile carĭ la început valorau 100 cor., s'au ridicat la suma de 200 cor., adecă pentru una, fie-care acționar avea două.

Dorul de a-se avênta și maĭ departe îndémnă pe acționarĭ, ca sĕ ridice capitalul la însemnata cifră de cor. 200,000 și sĕ transforme institutul din asociațiune ce era până acĭ, în societate pe acții.

La un apel adresat cu multă căldură și îmbărbătare la muncă și economie către publicul român, au alergat și din depărtare persóne marcante, ca sĕ cumpere acțiunĭ — dând prin acésta dovadă de deplină încredere față cu institutul „Hațiegana“. Mărindu-se ast-fel capitalul social și crescênd și numĕrul acționarilor nmulțindu-se și clientela, casa în care a fost adăpostit până acĭ institutul, a devenit prea mică. — A trebuit decĭ, ca sĕ vegheze cu ochĭ de Argus, ca sĕ nu scape ocasiunea cea dintâiŭ bine venită a cumpĕra o casă proprie pe séma institutuluĭ. N'a trebuit sĕ aștepte mult, și ocasia li-s'a dat. — In fruntea pieței nóstre, casa cea maĭ imposantă, — odinióră a fostuluĭ medic Mesko, care în viéța cât a fost numaĭ binele nu-l voia blânduluĭ român, — astădĭ e proprietatea institutuluĭ „Hațegana“.

Și astădĭ s'a serbat cu multă solemnitate inaugurarea în casele proprii. Serbarea de adĭ m'a îndemnat, ca sĕ vĕ scriu puținele acestea rândurĭ — căcĭ o di mare și plină de bucurie a fost diua de adĭ pentru toțĭ părtinitoriĭ causelor nóstre economice.

Orĭ-care Român e mândru când vede scris pe frontispiciul caselor cu litere marĭ aurite „Hațiegana“.

Tresaltă de bucurie, căcĭ toțĭ ne cunóscem sĕrăcia poporuluĭ nostru și în deosebĭ al celuĭ din jurul Hațegului. Și cuĭ au sĕ mulțămésçă acționariĭ pentru-că n'au scăpat ocasia bine venită, ca sĕ cumpere casele pe séma institutuluĭ? Eu cred și afirm, că în prima linie harnicilor acționarĭ d-l Ioan Baciu, M. Bontescu și Dr G. Suciu. Nu voesc sĕ detrag nimic din merit celor-lalțĭ domnĭ, dér fapt e, că pe lângă banĭ trebue sĕ aibă cine-va și curagiul ca sĕ se avênte la o întreprindere care îțĭ consumă aprópe jumĕtate din averea ce-o posedĭ. — Căcĭ casa institutuluĭ nostru costă suma considerabilă de 60,000 coróne.

Astădĭ, dic, am serbat cu bucurie inaugurarea în nouĕle case, și cam ca de regulă cum nu lipsesc aprópe din nicĭ o cunună de florĭ rozele, așa n'au lipsit nicĭ din cununa nóstră compusă din bărbațĭ, femeile. Două — o soție și mamă model, d-na Dr. Parasca n. Penciu, și sora d-sale d-na Dr. Suciu, care ne-a onorat cu presența d-lor, dând prin acésta și de astădată dovadă despre viuĭ interes ce-l manifestă față cu causele nóstre, alăturea cu bărbații.

După serviciul divin celebrat de către d-l Vicar gr. cat. și d-l preot gr. ort., ne-am aședat la masă și pe lângă un pahar de vin ce am golit, s'a urat prin glasul maĭ multor domnĭ înflorire și progres institutuluĭ, sănĕtate și fericire binevoitorilor și sprijinitorilor luĭ. Er eu încheiŭ, rugând pe domniĭ membriĭ din Direcțiune, ca și de adĭ în colo sfinte sĕ le fie causele institutuluĭ, al căruĭ viitor e încredințat în mânile d-lor, ca progresând tot în felul acesta sĕ póta ajuta din prisosul luĭ pe alte multe societățĭ culturale a căror esistență atêrnă de băncile nóstre.

Un participant.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 17 Decemvrie. Proiectul tarifuluĭ vamal va primi dilele acestea sancțiunea împĕratuluĭ.

---

tura, când étă că din nou sună clopotul, de treĭ orĭ după olaltă și cu mare vehemență. Sunetele clopotuluĭ ne pĕtrunseră până la mĕduvă, începurăm a tremura și respirația ni-se opri. Ne uitam uniĭ la alțiĭ încremenițĭ cu furculițele și cuțitele în mână. Eram cuprinșĭ par' că de o frică supranaturală.

Mama luă cea dintâiŭ cuvêntul: „Este totușĭ curios, că am așteptat așa de mult până a venit a doua óră. Nu te duce singur Baptist, unul din domnĭ te va însoți de sigur“.

Unchiul François se sculă. Era un fel de Hercule, mândru de forța sa și nu, se temea de nimic în lume. Tata strigă după dênsul: „Ia pușca! nu poțĭ scĭ cine este!“

Unchiul nu luă însĕ, decât un baston și se duse cu servitorul.

Ceilalțĭ așteptam, tremurând de grózä, incapabilĭ de a înghiți o îmbucătură sĕu de a scóte un cuvênt din gură. Tata căuta sĕ ne liniștéscă: „A fost, de sigur, vr'un cerșitor sĕu drumeț, care s'a rĕtăcit în zăpadă. Vĕdênd, că nu vine nimenĭ la prima sunare, s'a încercat sĕ găséscă drumul. Neputêndu-l însĕ găsi, s'a întors érășĭ la portiță“.

Ni-se părea, că unchiul a plecat deja de un cias întreg. In sfĕrșit se întórse furios și înjurând: „Al draculuĭ! Érășĭ nu era nimenĭ. Cine scie, cine îșĭ permite asemenea glume! Numaĭ afurisitul de câne urlă încă mereu la o distanță de o sută metri de la zid. Décă luam pușca, îl făceam sĕ tacă“.

Mâncarăm maĭ departe, dér gróza nu ne părăsì. Simțiam, că lucrul nu s'a sfĕrșit încă și că trebue sĕ maĭ urmeze ceva și că clopotul are sĕ maĭ sune odată.

Și în adevĕr a sunat pentru a treia óră, tocmaĭ în momentul, când tăiam cozonacul regal. Sărirăm cu toțiĭ de pe scaune. Unchiul François, care beuse sect, deveni furios și jura, că are sĕ-l „masacreze“, așa că mătușa și mama trebuiră sĕ-l calmeze. Tatăl meu, deșĭ fórte liniștit și incapabil de orĭ-ce luptă, — era șchiop de când căduse de pe un cal — declară, că vrea și el sĕ vadă ce se petrece afară. Frațiĭ meĭ în etate de opt-spre-dece și două-decĭ de anĭ îșĭ luară pușcile; și fiindcă mie nimenĭ nu-mĭ dedea nicĭ o importanța, luaiŭ și eu o carabină, pe care o încercasem deja odată în grădină, și mĕ atașaiŭ și eu espedițiuneĭ.

(Va urma)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Călindarul Plugariului.

A apărut și se póte procura de la tipografia *A. Mureșianu* — Brașov, „**Călindarul Plugariului**". Prețul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicĭnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor și cele poștale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal și Ungaria și lista advocaților românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reușit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm"). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincĭ într'o păstaie (poveste de Andersen), Lulĕua lui moș Radu, Legenda pămêntului și a muncii, de Dim. Dan, „Ăl mai tare om din lume" (poesie în dialect bănățenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este și în acest an bine representată prin următórele articole: „Dușmanii economiei" de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor" de A. Boldor, „Causele de ce semĕnăturile sunt rele" de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăcióse pomilor și viilor", „Ce plătesce banul și cum îl crutăm noi?"

După partea economică urmézá pe mai multe paginĭ diferite „*povețe*", apoi „Diverse" și în fine „Anecdote și Glume".

Ca adaos sunt și anul acesta o mulțime de anunțurĭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Decemvre n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 25
Renta de coróne ung. 4%	98 —
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2\%$	90 05
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2\%$	98.15
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	202 —
Bonurĭ rurale croate-slavone	156 50
Impr. ung. cu premii	101 35
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	101.25
Renta de argint austr.	120.70
Renta de hârtie austr.	100.50
Renta de aur austr.	92.15
Losurĭ din 1860.	151.35
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.46
Acții de-ale Băncei ung. de credit	703.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	669 75
Napoleondorĭ	19 07
Mărcĭ imperiale germane	$117.02^1/_2$
London vista	239.35
Paris vista	$95.22^1/_2$
Rente austr. 4% de coróne	95 20
Note italiene	—.—

Cursul pieței Brașov.

Din 16 Decemvre n. 1902.

	Cump.		Vênd.	
Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19 07
Galbenĭ	„	11.20	„	10.30
Lire turcescĭ	„	21.40	„	21.50
R. ble Rusescĭ	„	2 54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	— —
Scris fonc. Albina 5%		101. —	„	102 —

Dela „Tipografia A. Mureșianu" din Brașov,

se pot procura următórele cărți:

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, carĭ se vênd cu prețurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'aŭ vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu,* ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut până acum, este adĭ numai *2 cor.* (+ 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle,* regretata nóstră poetă. Conține 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob.* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poesiile luĭ ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

7) ***„Vrĕi sĕ te iubéscă bărbatu?"*** Broșura cu acest titlu conține povețe practice serióse și fórte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

4) ***Instrucțiunea gimnasticei*** în șcólele de băețĭ și de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu,* profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕțătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Sufu,* o interesantă conferență ținută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumóse nu aŭ lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei."

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe trei lunĭ	6 cor.	Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe șése lunĭ	12 „	Pe șése lunĭ	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe șése lunĭ	2 „	Pe șése lunĭ	4 „
Pe trei lunĭ	1 „	Pe trei lunĭ	2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI."